Posamezna številka stane 20 v.

46. številka. Maribor, dne 14. novembra 1918. 52. letnik.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred [illegible] v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za štiri leta [illegible] K. — [illegible] Vsem bodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnine se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — [illegible] društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stane 20 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — [illegible] naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 48 vin. [illegible] 1 kvadratni centimeter prostora stane 20 vin. Za večkratne [illegible] stane inserat [illegible] sprejemajo do tiska opoldne. — Nezapečatene reklamacije se poštnine prost. [illegible]

Vojaško zglašenje 18. listopada!

Mobilizacija jugoslovanske armade.

Vojske je sicer konec, a našim krajem pretijo nove nevarnosti. V naše kraje se valijo armade, ki bežijo iz Italije v svoje domove. Na stotisoče vojakov je prepuščenih popolnoma lastni usodi: brez vodstva, brez živil tavajo okoli, kradejo, plenijo in požigajo. Tudi na druge načine grozijo nemiri in neredi v naših krajih. Mir in red pa more napraviti samo dobra in številna armada. Radi tega je slovenski poverjenik za narodno obrano izdal razglas, da se morajo častniki, črnovojniki in moštvo letnikov **1879** do **1900** nemudoma zglasiti pri svojih kadrih v Ljubljani, Borovljah, Celju in Mariboru.

Kdo je torej klican pod orožje?

Iz Ljubljane brzojavljajo:

Mobilizacijski ukaz generala Maistra se pojasnjuje tako, da se imajo zglasiti samo zdravi vojaki, in sicer samo vojaki, ne tudi drugi moški v starosti od 18. do 40. let pri svojih kadrih v Celju in Mariboru. Izrecno so izvzeti od te zglasitve vsi tisti, ki so zaposleni v javnih obratih, kakor železnica, rudokopi itd. in vsi tisti, ki so bili doslej že oproščeni, superarbitrirani in invalidi. Okrajna glavarstva morajo to nemudoma razglasiti po občinah. Narodna vlada SHS.

— — —

Opozarjamo naše mladeniče in vojake, da ta odredba ni mobilizacija za vojsko, temveč to se je odredilo samo, da se napravi v naših krajih red in mir. Vojaki bodo opravljali samo službo za vzdrževanje rednih razmer. Služba bo trajala menda samo kratek čas. Zatoraj se zglasite brez bojazni vsi. Domovina vas nujno potrebuje! Zatoraj vsi pod jugoslovansko zastavo!

Jugoslovani!

S posebnim pozivom Vas je pozval g. general Maister v vojaško službo. In dasiravno Vas poziva pod najstrožjimi pogoji, da se odzovete njegovemu povelju, mi lahko verujete, da stoji ta mož danes tu pred Vami ne kot avstrijski general, temveč kot človek in prost državljan, ki pa vendar zahteva, da se mu brezpogojno pokorite v sedanji hudi sili vsi, ki ljubite svoj dom.

Ne kliče Vas na novo pobijanje in morenje, ne kliče Vas na požiganje in ropanje, česar vsega je bila ta dolgotrajna vojska polna. Kliče Vas na pomoč svoji lepi domovini v času, ko nam preti velika nevarnost, da nam ogromni vojaški oddelki opustošijo naše kraje. Kaj mar tujcu-vojaku, kateremu je bilo štiri leta vse dovoljeno, če zdaj v ponehajoči vojski ugonablja vse naše imetje. Vajene surovosti in zapovedovanja pojdejo nebrzdane čete preko naše domovine. Kar je bilo v moči generalovi, je preskrbel za prehrano teh stotisočev. Toda znano vam je, da letošnja letina ni bila bogve kaj dobra. Lahko se torej zgodi, da nam včasih pri najboljši volji prehrana zdrsne iz rok. In potem se vsujejo te divje množine iz vlakov in nam poplavijo vso našo zemljo, uropajo domovja in hleve, požigajo in pobijajo in nam v podivjanosti uničijo vse uspehe dolgoletnega truda in skrbi polnega dela.

Zato Vas danes kliče general Maister pod orožje, državljani! Mi, ki ljubimo svojo domovino, moramo z vsemi silami braniti to svojo sveto zemljo in moramo tudi v narodno mešanih krajih pokazati, da smo politično zrel narod, da znamo upoštevati današnje strašne razmere, da hočemo ščititi zatirance in da imamo gorko d mokratsko srce.

Saj Vam bo gotovo že znano: V Mariboru ropajo tovorne vlake, na Pragarskem so plenili kleti, hiše in vagone, kolodvorsko gostilno so tam popolnoma opustošili. V Ptuju so streljali iz vagonov in ubili štiri civilne osebe. Iz Ljutomera sem dobil poročilo, da v Prekmurju drdrajo po vaseh tovorni avtomobili s strojnimi puškami in streljajo na ljudi. Pet mož so baje obesili v Prekmurju.

Sramota in žveplo na take divjake! Lahko si mislite, kaj nas čaka, ako bi se ta podivjanost zanesla v naše kraje. Tudi železniško osobje je v nevarnosti, ker streljajo ti oboroženi klateži na vagone. Ne maramo, da bi še dalje tekla poštena kri, kajti bili smo vedno proti surovi vojski. Pač pa zahteva sedaj naša zemlja in naša čast, da branimo te najlepše svoje svetinje.

Pred nekaj dnevi je imel general Maister priliko svoje misli in čute izraziti socijalnim demokratom v mariborski kurilnici. Prepričani smo, da so ga takrat v njegovih besedah ti vrli in resni možje popolnoma razumeli. On jih je gotovo razumel v njihovih težnjah.

In tako mislimo, da bodete tudi Vi, bratje državljani, generala Maistra v njegovem razglasu in pozivu razumeli. Pridite torej na njegov odkritosrčno misleči poklic vsi, kar Vas je sposobnih za katerokoli vojaško službo, da odrežemo vsem vojnim posledicam pot v naše kraje. Ne bo dolgo, da bomo imeli svoje narodne meje, svojo državo in bomo z onimi narodi, s katerimi smo živeli do sedaj v vednem nacionalnem boju, odstranili vsa nasprotja in dosegli, da si ostanemo dobri sosedje in da podpiramo drug drugega sebi na drago in ljubo.

Zato pa pridite vsi, kar Vas je že doma, da bomo skupno čuvali domovje pred predrznimi oholimi tujci, ki gredo preko naše dežele.

Odpoved dveh cesarjev.

Dobro četrtstoletje je vse človeštvo trepetalo pred nemškim cesarjem Viljemom. On je bil glavni predstavnik misli, da mora Nemčija zavladati vsemu svetu in on je bil, ki so našle v njem glavno oporo vse one sile, ki so videle v narodih le predmete izrabljevanja, ne da bi se jim priznala kaka lastna volja. Bil je srdit nasprotnik vsake svobode, nasprotnik katoliške cerkve in srdit sovražnik slovanstva.

Kot nasprotnik svobode je preganjal ljudi, ki so bili drugačnega mnenja nego on in na tisoče nemških državljanov je radi njega trpelo v ječi.

Kot sovražnik katoliške cerkve je podpiral proč-od rimsko gibanje, pošiljal k nam protestantovske pastirje, ki so širili med nami vsenemško misel ter delali na odcepitev od Rima.

Kot sovražnik slovanstva je delal na to, da se Rusi in Poljaki niso mogli sporazumeti in ko je par let pred izbruhom svetovne vojne hotel ruski car dovoliti Poljakom samoupravo, je to preprečil cesar Viljem, ki je zagrozil, da napove v tem slučaju Rusiji vojno. Kaj so trpeli pod njegovo vlada poznenjski Poljaki, se ne da popisati. Pokupovali so s silo poljska posestva, naseljevali na njih Nemce, in prejšnje gospodarje pognali v svet s trebuhom za kruhom. Poljakom niso niti dovolili da bi na svoji zemlji zidali hiše. Muke, ki jim je bil izpostavljen ta nesrečni narod, so naravnost sramota za toli proslavljeno nemško kulturo. Vse to pa se je godilo v smislu želj in namenov cesarja viljema, ki je hotel uničiti zadnjo sled slovanstva v svoji državi.

Medtem pa se je z vsemi silami pripravljal na sedanjo vojno, in še leta 1913 je dal razglasiti po svojem državnem kancelarju Bethman Hollwegu, da bo bodoča vojna vojna germanstva proti slovanstvu.

Podobna usoda, kakor Viljema, je zadela tudi avstrijskega cesarja Karla. Vendar pa je velika razlika med načinom, kako je izgubil prestol cesar Viljem, in onim, kakor ga je izgubil cesar Karel. Viljem je povzročil svojo usodo sam in njega padec le je posledica, oziroma kazen za njegove lastne grehe. Karel je imel vedno najboljše namene, toda ni imel potrebne energije, da bi svoje dobre namene tudi izvedel. Preveč se je zanašal in preveč je zaupal raznim svojim svetovalcem, ki niso mislili na to, kako bi uredili monarhijo, da bi bila zadovoljno prebivališče vseh njenih narodov, ampak le na to, kako bi še nadalje vzdržali nemško in madžarsko nadvladje. Tako je prišlo do poloma. Avstro-Ogrske ni več in dinastije Habsburžanov tudi ni več. Karel pa mora trpeti za grehe drugih. Prav je imel dr Korošec, ko je rekel na zborovanju v Trstu: Habsburžani se bodo kesali, ker niso postavili vislic za ljudi kakor sta bila pl. Seidler in Czernin.

Habsburžani gredo v Švico.

Habsburžani so imeli rodbinsko posvetovanje, na katerem so baje vsi sklenili, da zapustijo Avstrijo. Obvestili so o tem sklepu tudi nadvojvoda Jožefa, ki pa je izjavil, da ostane na Ogrskem, kjer je obljubil zvestobo ogrskemu narodnemu svetu. Cesarica Zita bo baje kmalu odrinila v Švico. Nekdanji zunanji minister grof Berthold je že v švicarskem mestu Bernu, da najame stanovanje za cesarja in njegovo rodbino.

Viljem Hohenzollernski gre na Nizozemsko.

Nekdanji nemški cesar se namerava naseliti na Nizozemskem, če mu bo tamošnja vlada to dovolila. Dosedaj to še ni gotovo, vsaj kar se dostaje stalnega bivanja. V Viljemovem spremstvu je tudi nekdanji nemški prestolonaslednik in pa Hindenburg. Nekdaj je toliki hvaljeni in ohvaljeni Hindenburg — bilo je to po miru v Brestu Litovskem — napovedal, da na zapadu ne bo sklenjen mehek mir. Usoda Hindenburgova res ni mehka marveč tako trda, da mora bežati iz lastne domovine.

Nemški prestolonaslednik ustreljen.

Nizozemsko časopisje poroča, da je bil nemški prestolonaslednik ustreljen. Viljem je že zbežal na Nizozemsko kot navaden begunec.

Nemška Avstrija republika!

Nemška Avstrija je proglašana za republiko. V pondeljek dopoldne je državni svet Nemške Av-